

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาที่สืบเนื่องจากโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ มีผลการวิจัยและข้อเสนอแนะดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาที่สืบเนื่องจากโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูประจำการ และครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเชียงใหม่

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากประชากรทั้งหมดซึ่งเป็นครูประจำการที่ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2521 และ 2522 จำนวน 479 คน และเป็นครูใหญ่ทำหน้าที่บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2521 และ 2522 จำนวน 49 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาวิทยานิพนธ์ หนังสืออ้างอิง วารสาร เอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ แบบสอบถามนี้มี 2 แบบ คือแบบที่หนึ่งใช้สอบถามครูประจำการ และอีกแบบ-

หนึ่งใช้สอบถามครูใหญ่ แบบสอบถามทั้ง 2 แบบนี้เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Opened End)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปให้ครูประจำการ จำนวน 479 ชุด และครูใหญ่จำนวน 49 ชุด ซึ่งทำงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งอยู่ในโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ด้วยตนเองโดยชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัย พร้อมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถาม ให้เวลาตอบแบบสอบถามประมาณ 1 เดือน และรับแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตนเอง เป็นแบบสอบถามของครูประจำการจำนวน 405 ชุด หรือร้อยละ 84.38 และแบบสอบถามของครูใหญ่จำนวน 49 ชุด หรือร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของครูประจำการในเรื่องรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม รายละเอียดเกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์ในเรื่องคุณสมบัติที่จำเป็นของอาจารย์นิเทศก์ การตรวจเยี่ยมนิเทศนักศึกษาฝึกสอน วิธีการนิเทศและการร่วมประชุมปรึกษาทางวิชาการ และข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถามของครูใหญ่ในเรื่องรายละเอียดเกี่ยวกับครูใหญ่นำมาแจกแจงความถี่แล้วหาค่าร้อยละและเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

4.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของครูประจำการในเรื่องรายละเอียดเกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์ในเรื่องการนิเทศเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา การปฏิบัติตนในหน้าที่อาจารย์นิเทศก์ และการปฏิบัติงานด้านการประเมินผลการศึกษา รายละเอียดเกี่ยวกับนักศึกษาฝึกสอน และข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของครูใหญ่ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีต่อโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยนำหน้าความคิดเห็น (๕) และเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

4.3 นำความคิดเห็นอย่างอิสระจากแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Opened End) ในแบบสอบถามของครูประจำการและครูใหญ่เสนอโดยเรียงลำดับความคิดเห็นที่ประชากรเห็นด้วยมากไปหาน้อย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาที่สืบเนื่องจากโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ มีผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูประจำการทั้งหมด 405 คน ปรากฏว่าครูประจำการส่วนใหญ่จำนวน 308 คน หรือร้อยละ 76.05 เป็นเพศหญิง ครูประจำการส่วนใหญ่จำนวน 267 คน หรือร้อยละ 65.43 มีวุฒิทางวิชาชีพระดับ ป.กศ.สูง หรือ พ.ม.หรือเทียบเท่า ครูประจำการส่วนใหญ่จำนวน 293 คน หรือร้อยละ 72.10 ทำหน้าที่เป็นทั้งครูประจำการและครูพี่เลี้ยงในขณะเดียวกัน ครูประจำการส่วนใหญ่จำนวน 341 คน หรือร้อยละ 94.20 มีประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง

ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูใหญ่ทั้งหมด 49 คน ปรากฏว่าครูใหญ่จำนวนต่อคนหรือร้อยละ 73.47 เป็นเพศชาย ครูใหญ่ส่วนใหญ่จำนวน 37 คนหรือร้อยละ 75.53 มีวุฒิทางวิชาชีพระดับ ป.กศ.สูง หรือ พ.ม.หรือเทียบเท่า

ส่วนที่ 2

ก. คำนวยละเอียดเกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์ ครูประจำการพบว่าปัญหาโรงเรียนประถมศึกษาที่สืบเนื่องจากอาจารย์นิเทศก์มีดังนี้

1. ปัญหาค่านิยมสมบัติที่จำเป็นของอาจารย์นิเทศก์

1.1 ครูประจำการส่วนใหญ่จำนวน 240 คน หรือร้อยละ 59.26 เห็นว่าคุณวุฒิมีความจำเป็นต่อบุคคลที่จะเป็นอาจารย์นิเทศก์

1.2 ครูประจำการส่วนใหญ่จำนวน 253 คน หรือร้อยละ 62.47 เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ควรมีคุณวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี

1.3 ครูประจำการส่วนใหญ่จำนวน 205 คน หรือร้อยละ 50.61 เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ควรมีประสบการณ์ด้านการสอนอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป

1.4 ครูประจำการส่วนใหญ่จำนวน 212 คน หรือร้อยละ 52.46
เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ควรจะทำกรนิเทศนักศึกษาฝึกสอนได้ทุกวิชา

2. ปัญหาด้านการตรวจเยี่ยมนิเทศนักศึกษาฝึกสอน

2.1 ครูประจำการส่วนใหญ่จำนวน 154 คน หรือร้อยละ 38.02
เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ควรมาตรวจเยี่ยมและทำกรนิเทศนักศึกษาฝึกสอนในระหว่างฝึกสอน
ประมาณ 3 - 5 ครั้ง

2.2 ครูประจำการส่วนใหญ่จำนวน 298 คน หรือร้อยละ 73.58
เห็นว่าลักษณะการปฏิบัติงานของอาจารย์นิเทศก์ควรเน้นหนักไปในด้านการให้คำปรึกษาหารือ
และช่วยเหลือนักศึกษาฝึกสอนสม่ำเสมอ

2.3 ครูประจำการส่วนใหญ่จำนวน 371 คน หรือร้อยละ 91.85
เห็นว่าผลจากการปฏิบัติงานของอาจารย์นิเทศก์ทำให้การฝึกสอนมีความพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น

2.4 ครูประจำการส่วนใหญ่จำนวน 285 คน หรือร้อยละ 70.37
มีความต้องการให้อาจารย์นิเทศก์มาทำกรนิเทศนักศึกษาฝึกสอนให้บ่อยครั้ง

3. ปัญหาด้านวิธีการนิเทศและการร่วมประชุมปรึกษาหารือทางวิชาการ

3.1 ครูประจำการส่วนใหญ่จำนวน 225 คน หรือร้อยละ 55.56
เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาฝึกสอนในเรื่องการแก้ปัญหาทั่วไปเกี่ยวกับ
งานฝึกสอนมากที่สุด

3.2 ครูประจำการส่วนใหญ่จำนวน 320 คน หรือร้อยละ 79.01
เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ใช้วิธีการนิเทศโดยการอธิบายและเขียนคำติชม วิธีการแก้ปัญหาให้
นักศึกษาฝึกสอนอ่าน

3.3 ครูประจำการส่วนใหญ่จำนวน 248 คน หรือร้อยละ 61.23
เห็นว่าการประชุมปรึกษาหารือทางวิชาการระหว่างครูประจำการกับอาจารย์นิเทศก์นั้นนานๆ
มีครั้ง

3.4 ครูประจำการส่วนใหญ่จำนวน 229 คน หรือร้อยละ 54.06
มีความต้องการที่จะให้มีการสัมมนาในเรื่องวิธีการสอน เทคนิค การประเมินผล และสื่อ-
การเรียนมากที่สุด

4. ปัญหาด้านการนิเทศเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

ในค่านสภาพความเป็นจริงที่พบเห็นครูประจำการมีความคิดเห็นต่ออาจารย์นิเทศก์ในปัญหาเรื่องการนิเทศเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเป็นปัญหาที่มีระดับน้อย ($\bar{x} = 2.39$) ปัญหาสำคัญที่พบได้แก่รายการปัญหาที่ 4 อาจารย์นิเทศก์ทำการติดตามผลการนิเทศและนำมาปรับปรุงการสอนให้กับนักศึกษาฝึกสอน รายการปัญหาที่ 2 อาจารย์นิเทศก์สนใจสอบถามปัญหาและอุปสรรคตลอดจนวิธีการแก้ไข แก่นักศึกษาฝึกสอนและครูประจำการ เป็นต้น

ในด้านความต้องการของครูประจำการนั้นครูประจำการมีความคิดเห็นต่ออาจารย์นิเทศก์ในปัญหาเรื่องการนิเทศเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$) ปัญหาสำคัญที่พบได้แก่ รายการปัญหาที่ 3 อาจารย์นิเทศก์ร่วมกับนักศึกษาฝึกสอนและครูประจำการ ทำการทดลองใช้วิธีการสอนและสื่อการเรียนใหม่ ๆ มาประกอบการสอน และรายการปัญหาที่ 4 อาจารย์นิเทศก์ทำการติดตามผลการนิเทศและนำมาปรับปรุงการสอนให้กับนักศึกษาฝึกสอน

5. ปัญหาด้านการปฏิบัติตนในหน้าที่อาจารย์นิเทศก์

ในค่านสภาพความเป็นจริงที่พบเห็นนั้นครูประจำการมีความคิดเห็นต่ออาจารย์นิเทศก์ในปัญหาเรื่องการปฏิบัติตนในหน้าที่อาจารย์นิเทศก์เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.12$) ปัญหาที่สำคัญที่พบได้แก่รายการปัญหาที่ 3 อาจารย์นิเทศก์มีจิตใจเป็นประชาธิปไตยที่จะรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาฝึกสอนและครูประจำการ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแนะนำปรึกษาหารือ รายการปัญหาที่ 5 อาจารย์นิเทศก์ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนฝึกสอนกับวิทยาลัยครู

ในด้านความต้องการของครูประจำการนั้น ครูประจำการมีความคิดเห็นต่ออาจารย์นิเทศก์ในปัญหาเรื่องการปฏิบัติตนในหน้าที่อาจารย์นิเทศก์เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$) ปัญหาสำคัญที่พบได้แก่รายการปัญหาที่ 2 อาจารย์นิเทศก์รู้จักให้

กำลังใจสนับสนุนชมเชยผลงานของนักศึกษาฝึกสอนแม้จะตักให้เห็นว่าเป็นการดี เพื่อก่อประโยชน์ รายการปัญหาที่ 1 อาจารย์นิเทศก์พยายามสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักศึกษาฝึกสอนและครูประจำการ

6. ปัญหาด้านการปฏิบัติงานด้านการประเมินผลการศึกษา

ในค่านสภาพความเป็นจริงที่พบเห็นนั้นครูประจำการมีความคิดเห็นต่ออาจารย์นิเทศก์ในปัญหาเรื่องการปฏิบัติงานด้านการประเมินผลการศึกษาเป็นปัญหาที่มีระดับน้อย ($\bar{X} = 2.40$) ปัญหาสำคัญที่พบได้แก่รายการปัญหาที่ 1 อาจารย์นิเทศก์แนะนำให้ให้นักศึกษาฝึกสอนและครูประจำการทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อหาข้อบกพร่องและหาทางแก้ไข รายการปัญหาที่ 5 อาจารย์นิเทศก์นำปัญหาที่พบเห็นจากการสังเกตมาชี้แจงแนะนำให้นักศึกษาฝึกสอนและครูประจำการทราบเพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุง

ในค่านความต้องการของครูประจำการนั้นครูประจำการมีความคิดเห็นต่ออาจารย์นิเทศก์ในปัญหาเรื่องการปฏิบัติงานด้านประเมินผลการศึกษาเป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) ปัญหาสำคัญที่พบได้แก่ รายการปัญหาที่ 5 อาจารย์นิเทศก์นำปัญหาที่พบเห็นจากการสังเกตการสอนมาชี้แจงแนะนำให้นักศึกษาฝึกสอนและครูประจำการทราบเพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุง รายการปัญหาที่ 2 อาจารย์นิเทศก์แนะนำให้นักศึกษาฝึกสอนและครูประจำการทำการประเมินผลการเรียนของเด็กนักเรียนเป็นระยะเพื่อดูความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน และรายการปัญหาที่ 3 อาจารย์นิเทศก์จัดอบรมแนะนำให้นักศึกษาฝึกสอนและครูประจำการเข้าใจวิธีการวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอนในวิชานั้น ๆ

ข. ด้านรายละเอียดเกี่ยวกับนักศึกษาฝึกสอน ครูประจำการได้พบปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาที่สืบเนื่องจากนักศึกษาฝึกสอน ดังนี้

1. ปัญหาประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาฝึกสอน

ในค่านสภาพความเป็นจริงที่พบเห็นนั้นครูประจำการมีความคิดเห็นต่อนักศึกษาฝึกสอนในปัญหาที่มีระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.90$) ปัญหาที่สำคัญที่พบเห็นได้แก่

รายการปัญหาที่ 5 นักศึกษาฝึกสอนมีการเตรียมตัวในการทำบันทึกการสอน มีการตรวจแบบฝึกหัดและการบ้านของนักเรียนได้ทันเวลา รายการปัญหาที่ 3 นักศึกษาใช้สื่อการเรียนได้เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียน ใช้ได้ตามลำดับขั้น มีขนาดและสีเหมาะสม

ในด้านความต้องการของครูประจำการนั้น ครูประจำการมีความคิดเห็นต่อนักศึกษาฝึกสอนในปัญหาประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาฝึกสอนเป็นปัญหาที่มีระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) ปัญหาสำคัญที่พบได้แก่รายการปัญหาที่ 2 นักศึกษาฝึกสอนมีความสามารถในการใช้ภาษาในการเล่าเรื่อง อธิบาย ยกตัวอย่าง ตรงกับประเด็น ตลอดจนใช้น้ำเสียง สำเนียงได้อย่างเหมาะสม รายการปัญหาที่ 5 นักศึกษาฝึกสอนมีการเตรียมตัวในการทำบันทึกการสอน การตรวจแบบฝึกหัด และการบ้านของนักเรียนให้ทันเวลา

2. ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่ของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือไปจากการฝึกสอน:

ในด้านสภาพความเป็นจริงที่พบเห็นนั้น ครูประจำการมีความคิดเห็นต่อนักศึกษาฝึกสอนในปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่ของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือไปจากการฝึกสอน เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) ปัญหาสำคัญที่พบได้แก่รายการปัญหาที่ 3 นักศึกษาฝึกสอนใช้เวลาในการร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัด และได้มีโอกาสช่วยตกแต่งอาคารเรียน และบริเวณโรงเรียนให้สะอาดสวยงามและเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น ช่วยตกแต่งห้องพัสดุ เป็นต้น รายการปัญหาที่ 2 นักศึกษาฝึกสอนทำหน้าที่เป็นครูเวรประจำวัน และครูประจำชั้น ได้อย่างถูกต้อง

ในด้านความต้องการของครูประจำการนั้น ครูประจำการมีความคิดเห็นต่อนักศึกษาฝึกสอนในปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่ของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือไปจากการฝึกสอนเป็นปัญหาที่มีระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) ปัญหาสำคัญที่พบได้แก่รายการปัญหาที่ 5 นักศึกษาฝึกสอนมีความสามารถในการอบรมสั่งสอนให้นักเรียนในด้านกิริยามารยาท ความประพฤติ ระเบียบวินัย ความสะอาด การแต่งกาย จนนักเรียนให้ความไว้วางใจ และให้ความเคารพเชื่อฟัง รายการปัญหาที่ 4 นักศึกษาฝึกสอนมีความสามารถในทางทำสมุดประจำชั้น สมุดเรียกชื่อและสมุดรายงาน

ค. โครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ ครูใหญ่ได้พบปัญหาโรงเรียนประถมศึกษาที่สืบเนื่องจากโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ดังนี้

ในด้านสภาพความเป็นจริงที่พบเห็นนั้นครูใหญ่มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$) ปัญหาสำคัญที่พบได้แก่รายการปัญหาที่ 3 ครูใหญ่ให้ความร่วมมือกับวิทยาลัยครู อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอน เช่นอำนวยความสะดวกในด้านบริการต่าง ๆ เป็นต้น รายการปัญหาที่ 4 ครูใหญ่ได้จัดให้มีการประชุมพิเศษแก่นักศึกษาฝึกสอนโดยแนะนำให้รู้จักบุคคลากรในโรงเรียน สถานที่และกาารให้บริการต่าง ๆ ตลอดจนมอบหมายงานการสอนแก่นักศึกษาฝึกสอน รายการปัญหาที่ 6 ครูใหญ่ได้คอยสอดส่องดูแลและกระตุ้นให้ครูพี่เลี้ยงมีความเอาใจใส่และร่วมทำงานกับนักศึกษาฝึกสอนอย่างใกล้ชิด รายการปัญหาที่ 2 การฝึกสอนช่วยทำให้นักศึกษาฝึกสอนได้นำความรู้ที่ตนว่าเรียนมาปฏิบัติจริง เพื่อเตรียมตัวที่จะประกอบอาชีพครูต่อไป รายการปัญหาที่ 8 ในระหว่างที่นักศึกษาฝึกสอนปฏิบัติงาน ครูใหญ่ได้ประชุมชี้แจง แนะนำ และอบรมระเบียบการปฏิบัติตนในหน้าที่ราชการแก่นักศึกษาฝึกสอน เป็นต้น

ในด้านความต้องการของครูใหญ่นั้น ครูใหญ่มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$) ปัญหาสำคัญที่พบได้แก่รายการปัญหาที่ 6 ครูใหญ่ได้คอยสอดส่องดูแลกระตุ้นให้ครูพี่เลี้ยงมีความเอาใจใส่และร่วมทำงานกับนักศึกษาฝึกสอนอย่างใกล้ชิด รายการปัญหาที่ 8 ในระหว่างที่นักศึกษาฝึกสอนปฏิบัติงาน ครูใหญ่ได้ประชุมชี้แจงแนะนำ และอบรมระเบียบการปฏิบัติตนในหน้าที่ราชการแก่นักศึกษาฝึกสอน รายการปัญหาที่ 9 นักศึกษาฝึกสอนได้ปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนฝึกสอนเสมือนหนึ่งเป็นครูในโรงเรียนนั้น และรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียนฝึกสอน รายการปัญหาที่ 13 อาจารย์นิเทศก์ได้วางแผนร่วมกับโรงเรียนที่จะไปฝึกสอนโดยวางแผนร่วมกับครูพี่เลี้ยง ประชุมร่วมกับนักศึกษาฝึกสอนก่อนฝึกสอน ระหว่างฝึกสอน และหลังฝึกสอน และรายการปัญหาที่ 15 นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่มีมนุษยสัมพันธ์ดีกับครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกสอนและนักเรียน เป็นต้น

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ครูประจำการและครูใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาที่สืบเนื่องจากโครงการฝึกสอน ของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ครั้งนี้ เนื่องจากจำนวนนักศึกษาฝึกสอนมีจำนวนมากเกินไป ภาคการศึกษาของวิทยาลัยครูและโรงเรียนฝึกสอนไม่ตรงกัน กล่าวคือวิทยาลัยครูมี 2 ภาคการศึกษา แต่โรงเรียนฝึกสอนมี 3 ภาคการศึกษาต่อ 1 ปีการศึกษา จึงทำให้ระยะเวลาฝึกสอนสั้นเกินไปคือนักศึกษาฝึกสอนแต่ละรุ่นจะฝึกสอนได้ไม่เกิน 2 เดือน ทำให้นักศึกษาฝึกสอนได้รับประสบการณ์ด้านฝึกสอนไม่พอเพียง เป็นเหตุให้คุณภาพการฝึกสอนไม่ดีเท่าที่ควร การเปลี่ยนตัวนักศึกษาฝึกสอนและครูประจำการบ่อยครั้ง ก่อให้เกิดความเสียหายต่อการเรียนของเด็กนักเรียนเพราะนักเรียนได้เรียนไม่ต่อเนื่องและปรับตัวเข้ากับผู้สอนไม่ทัน

ในขณะที่เกี่ยวกับครูประจำการและครูใหญ่มีข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกันว่า ควรให้มีการประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างวิทยาลัยครูกับโรงเรียนฝึกสอนให้บ่อยครั้งขึ้น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ไมตรีและความเข้าใจอันดีระหว่างสองสถาบัน ตลอดจนเป็นการช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

อภิปราย

จากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ควรกล่าวคือ

1. ครูประจำการส่วนใหญ่พบว่าอาจารย์นิเทศก์ไม่สามารถทำการนิเทศนักศึกษาฝึกสอนได้บ่อยครั้งและได้ทุกวิชา จึงทำให้ไม่สามารถที่จะให้คำปรึกษาหารือและช่วยเหลือนักศึกษาฝึกสอนได้เต็มที่ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของสุมนา ไตลังคะ เรื่อง "การปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์นิเทศก์ในโครงการฝึกหัดครูชนบท ปีพ.ศ.2510" ที่พบว่าอาจารย์นิเทศก์ควรมีโอกาสได้รับการอบรมสัมมนาแลกเปลี่ยนผลงานที่ทำไปแล้วหรือความรู้ใหม่ ๆ ทางด้านการนิเทศการสอนอย่างน้อยปีละครั้ง อาจารย์นิเทศก์ควรมีโอกาสได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนิเทศการสอนทั้งในและนอกประเทศให้มากขึ้น นอกจากนั้นควรลดจำนวนชั่วโมงการสอน

ของอาจารย์นิเทศก์ในวิทยาลัยครู เพื่อให้อาจารย์นิเทศก์ใช้เวลาส่วนใหญ่ทำหน้าที่นิเทศการสอนได้บ่อยครั้งและได้ทุกวิชา

2. ครูประจำการส่วนใหญ่เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์กับครูประจำการมีโอกาสประชุมปรึกษาหารือทางด้านวิชาการน้อยเกินไป ทำให้ครูประจำการขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในด้านวิธีการสอน เทคนิค การประเมินผล และสื่อการเรียน ตลอดจนทำให้การประสานงานและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ีระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับครูประจำการไม่ดีเท่าที่ควร อาจารย์นิเทศก์ไม่สามารถให้คำแนะนำแก่นักศึกษาฝึกสอนได้ทุกด้านเท่าที่เป็นอยู่ อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ให้คำแนะนำในเรื่องการแก้ปัญหาทั่วไปเกี่ยวกับการฝึกสอนมากที่สุด และอาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ใช้วิธีการนิเทศโดยการอธิบายและเขียนคำติชมวิธีการแก้ปัญหาให้แก่ นักศึกษาฝึกสอนอ่าน ซึ่งความจริงอาจารย์นิเทศก์ควรจะใช้วิธีการนิเทศหลาย ๆ วิธีการในการนิเทศนักศึกษาฝึกสอน ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของสมประสงค์ ประสงค์เงิน ปีพ.ศ. 2517 เรื่อง "ปัญหาของอาจารย์นิเทศก์ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" พบว่า อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ไม่ได้ปรึกษาหารือร่วมกับครูพี่เลี้ยงเพื่อแก้ปัญหาค่าเรียน การประชุมสัมมนาระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยงมีไม่บ่อยครั้ง อาจารย์ควรจะใช้วิธีการนิเทศหลายวิธีในการนิเทศการสอนของนักศึกษาฝึกสอน

3. ครูประจำการส่วนใหญ่พบว่า อาจารย์นิเทศก์ไม่มีการติดตามผลการนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ ไม่สนใจที่จะสอบถามปัญหา อุปสรรคและวิธีการแก้ไขจากนักศึกษาฝึกสอนและครูประจำการ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของประนอม เชนชัย ปี พ.ศ. 2518 เรื่อง "ปัญหาการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่" พบว่าอาจารย์นิเทศก์ติดตามผลการนิเทศการสอนไม่สม่ำเสมอ ไม่ยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอนและขาดความสนใจที่จะแก้ไขปัญหานั้นเฉพาะหน้า

4. ครูประจำการส่วนใหญ่พบว่านักศึกษาฝึกสอนขาดการเตรียมตัวในการทำบันทึกการสอนและไม่สามารถส่งได้ทันเวลา ไม่ตรวจแบบฝึกหัดและการบ้านของนักเรียนให้ทันเวลา ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการทำและใช้สื่อการเรียน ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของบำรุง สิมพลีวงศ์ ปี พ.ศ. 2519 เรื่อง "การศึกษาปัญหาของครูพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงาน

ร่วมกับนักเรียนฝึกสอนจากวิทยาลัยครูนครสวรรค์" พบว่า ครูที่เลี้ยงประสบปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาฝึกสอนในด้านการผลิตและกำรใช้สื่อการเรียนและการทำบันทึกการสอน

5. ครูประจำการส่วนใหญ่พบว่า นักศึกษาฝึกสอนไม่ค่อยใช้เวลาในการร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น และไม่ค่อยได้มีโอกาสช่วยตกแต่งอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียนให้สะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่นช่วยตกแต่งห้องพักครู เป็นต้น ไม่สามารถทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้นและครูเวรประจำวันได้ถูกต้อง ไม่สามารถทำสมุดประจำชั้น สมุดรายงานประจำตัวและสมุดเรียกชื่อได้ถูกต้อง ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของนารา สุภรัตน์ ปี พ.ศ.2508 เรื่อง "ทัศนคติของครูที่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนในระดับมัธยมศึกษา" พบว่าครูที่เลี้ยงส่วนใหญ่เห็นว่านักศึกษาฝึกสอนมีความสามารถน้อยที่สุดในการจัดห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และตรงกับผลการวิจัยของนิทัศน์ พิกเจริญผล ปี พ.ศ.2517 เรื่อง "การศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในการปฏิบัติงานร่วมกับนักเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท" พบว่านักศึกษาฝึกสอนขาดความสามารถในการทำหน้าที่ฝ่ายธุรการ เช่น การเป็นครูเวรประจำวัน และครูประจำชั้น เป็นต้น

6. ครูประจำการส่วนใหญ่พบว่านักศึกษาฝึกสอนขาดความสามารถในการอบรมสั่งสอนให้นักเรียนในด้านกิริยามารยาท ความประพฤติ ระเบียบวินัย ความสะอาด การแต่งกาย จนนักเรียนให้ความไว้วางใจและให้ความเคารพเชื่อฟัง ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของสุขุมลย์ ชูวิวัฒนาวานิชย์ ปี พ.ศ.2514 เรื่อง "ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอน วิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคการศึกษาที่ 1" พบว่า วิทยาลัยครูควรจัดอบรมให้นักศึกษาทราบถึงการปกครองชั้นเรียนและการวางตัวให้เหมาะสมเพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน

7. ครูใหญ่ส่วนใหญ่พบว่านักศึกษาฝึกสอนขาดความพยายามที่จะศึกษาหาความรู้ความเข้าใจจากครูใหญ่ในเรื่องการจัดและการบริหารงานโรงเรียน ปัญหาการจัดและบริหาร-

งานโรงเรียน ความรับผิดชอบของครูน้อยต่อครูใหญ่ ความร่วมมือของผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมพิเศษ และโครงการของโรงเรียนฝึกสอน

8. ครูใหญ่ส่วนใหญ่พบว่าอาจารย์นิเทศก์วิชาการ เตรียมให้นักศึกษาฝึกสอนได้ทราบปัญหาเกี่ยวกับการสอนล่วงหน้า ระบบบริหารของโรงเรียนที่จะออกไปทำการฝึกสอน ตลอดจนเตรียมฝึกให้นักศึกษามีบุคลิกภาพและสมรรถภาพที่ดีก่อนออกไปทำการฝึกสอน ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของไพบุลย์ วงษ์ประพันธ์ เรื่อง "การศึกษาโครงการฝึกสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของคณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา 2507" พบว่าทางคณะหรือวิทยาลัยครูควรชี้แจงให้ทางโรงเรียนฝึกสอนทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกสอน ทั้งนี้ก็เพื่อให้นโยบายการฝึกสอนของคณะหรือวิทยาลัยครู สอดคล้องกับนโยบายการรับนักศึกษาฝึกสอนของโรงเรียนฝึกสอน การวางโครงการฝึกสอนควรได้รับความร่วมมือจากทั้งวิทยาลัยครู และโรงเรียนฝึกสอน ก่อนออกฝึกสอนควรได้เตรียมฝึกนักศึกษาฝึกสอนให้มีความคุ้นเคยกับโรงเรียนฝึกสอน เช่น เปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกสอนสังเกตการสอน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้โครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครู เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาโรงเรียนประถมศึกษาที่สืบเนื่องมาจากโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครู เชิญใหม่ให้ลดน้อยลงไป หรือให้หมดไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะเป็น 3 ประเด็นดังนี้

ก. ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้มาจากการวิจัยดังนี้

1. ด้านคุณสมบัติที่จำเป็นของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์ควรมีคุณวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี ควรมีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป และสามารถนิเทศนักศึกษาฝึกสอนได้ทุกวิชา

2. ด้านการตรวจเยี่ยมนิเทศนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ควรมาทำการตรวจเยี่ยมและทำการนิเทศนักศึกษาฝึกสอนในระหว่างฝึกสอนประมาณ 3 - 5 ครั้ง

3. ด้านวิธีการนิเทศและการร่วมประชุมปรึกษาหารือทางวิชาการ ควรจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือทางวิชาการระหว่างครูประจำการกับอาจารย์นิเทศก์ในเรื่อง

วิธีการสอน เทคนิค การประเมินผลและสื่อการเรียนให้มากที่สุด

4. ด้านการนิเทศเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา อาจารย์นิเทศก์ควรทำการติดตามผลการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ ควรทำการทดลองวิธีการสอนและสื่อการเรียนใหม่ ๆ โดยร่วมมือกับครูประจำการและนักศึกษาฝึกสอน ควรสนใจที่จะสอบถามปัญหาอุปสรรคและวิธีการแก้ไขแก่ครูประจำการ และนักศึกษาฝึกสอน

5. ด้านการปฏิบัติตนในหน้าที่อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์ควรที่จะรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลตลอดจนให้ความช่วยเหลือ แนะนำปรึกษาหารือแก่ครูประจำการและนักศึกษาฝึกสอน ควรทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานและสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนฝึกสอนกับวิทยาลัยครู

6. ด้านการปฏิบัติงานด้านการประเมินผลการศึกษา อาจารย์นิเทศก์ควรให้คำแนะนำแก่นักศึกษาฝึกสอน และครูประจำการทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อหาข้อบกพร่องและหาทางแก้ไข ควรนำปัญหาที่พบเห็นจากการสังเกตมาชี้แจงและแนะนำให้แก่นักศึกษาฝึกสอนและกับครูประจำการ เพื่อปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องนั้น ๆ ควรแนะนำให้แก่นักศึกษาฝึกสอนและครูประจำการมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดผล และการประเมินผล

7. ด้านประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาฝึกสอน นักศึกษาฝึกสอนควรได้มีเวลาเตรียมตัวในการทำบันทึกการสอน มีการตรวจแบบฝึกหัดและการบ้านของนักเรียนได้ทันเวลา ควรมีความสามารถใช้สื่อการเรียนได้เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียนใช้ได้ตามลำดับชั้น มีขนาดและสีเหมาะสม ตลอดจนควรมีความสามารถในการใช้ภาษาในการเล่าเรื่อง อธิบาย ยกตัวอย่างตรงกับประเด็น และใช้น้ำเสียงได้อย่างเหมาะสม

8. ด้านเกี่ยวกับหน้าที่ของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือไปจากการฝึกสอน นักศึกษาฝึกสอนควรได้ใช้เวลาในการร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัด ควรได้มีโอกาสช่วยตกแต่งอาคารเรียน และบริเวณโรงเรียนให้สะอาดสวยงามและเป็นระเบียบเรียบร้อย ควรจะได้ทำหน้าที่เป็นครูเวรประจำวันและครูประจำชั้นอย่างถูกต้อง ควรมีความสามารถในการทำสมุดประจำชั้น สมุดเรียกชื่อและสมุดรายงาน ตลอดจนควร

จะมีความสามารถในการอบรมสั่งสอนทางด้านกิริยามารยาท ความประพฤติ ระเบียบวินัย ความสะอาด และการแต่งกายให้แก่นักเรียน

๙. ด้านความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีต่อโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครู เชียงใหม่ ครูใหญ่ควรให้ความร่วมมือและมีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับวิทยาลัยครู อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอนในด้านบริการต่าง ๆ ควรจัดให้มีการประชุมพิเศษ ประชุมชี้แจง แนะนำ และมอบหมายงานเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนฝึกสอนให้แก่นักศึกษาฝึกสอนเพื่อจะได้เตรียมตัวประกอบอาชีพครูต่อไป ควรสอดส่องและกระตุ้นให้ครูประจำการได้มีความเอาใจใส่ และร่วมทำงานกับนักศึกษาฝึกสอนอย่างใกล้ชิด

ข. ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

๑. ทางวิทยาลัยครู เชียงใหม่ ควรกำหนดขอบข่ายงานฝึกสอนไว้ให้แน่นอน และขอบข่ายงานฝึกสอนควรประกอบด้วยงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ งานด้านสอน

๑.๑.๑ การศึกษาหลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน เพื่อทราบแนวสำหรับการสอนรวมทั้งการศึกษาคู่มือและตำราเรียนในชั้นที่จะสอนด้วย

๑.๑.๒ การทำบันทึกการสอน การเตรียมอุปกรณ์การสอน การกำหนดกิจกรรม การจัดประสบการณ์ การวัดผล ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย

๑.๑.๓ การสังเกตการสอนในระยะแรกที่ยังออกไป เป็นระยะที่ต้องสังเกตการสอนศึกษาวิธีการและกำหนดแบบแผนในการสอน

๑.๑.๔ การสอน นักศึกษาฝึกสอนจะต้องเข้าสอนในชั้นใดชั้นหนึ่ง หรือวิชาหนึ่งวิชาใด ที่ได้รับมอบหมายหรือตกลงกันกับครูพี่เลี้ยง

๑.๒ งานปรับปรุงชั้น

๑.๒.๑ จัดทำป้ายนิเทศ ป้ายสถิติจำนวนนักเรียน ป้ายเวรทำความสะอาด

๑.๒.๒ จัดประดับตกแต่งห้องเรียนให้มีบรรยากาศน่าเรียนสวยงาม

1.2.3 จัดทำชั้นวางสิ่งของ หรืออุปกรณ์การเรียน หนังสือ
อ่านประกอบ

1.2.4 ดูแลความเป็นระเบียบของห้องเรียน โต๊ะเรียน
กระดานดำ เพื่อให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย และเป็นระเบียบอยู่เสมอ

1.3 งานปรับปรุงโรงเรียน นักศึกษาฝึกสอนต้องทำให้สอดคล้อง
กับโครงการของโรงเรียนโดยได้รับความเห็นชอบจากครูใหญ่เสมอ เช่น

1.3.1 จัดตั้งป้ายชื่อโรงเรียน ป้ายห้องต่าง ๆ ป้ายคำขวัญ ฯลฯ

1.3.2 ดูแลความสะอาด ความเป็นระเบียบของรั้วโรงเรียน

1.3.3 ดูแลแปลงดอกไม้ ไม้ประดับ ที่นั่งเล่นพักผ่อน

1.3.4 ดูแลสนามหญ้า สนามเด็กเล่น

1.4 งานด้านการปกครอง นักศึกษาฝึกสอนต้องมีส่วนร่วมในการ
ปกครองชั้นตามสมควร ดังนี้

1.4.1 ปกครองชั้นที่สอน ตลอดจนให้การอบรมนักเรียนตามสมควร

1.4.2 หาโอกาสพบปะผู้ปกครองนักเรียนในบางโอกาส

1.5 งานด้านธุรการ

1.5.1 การทำบัญชีเรียกชื่อนักเรียน สมุดประจำชั้น สมุด-

ประจำตัว

1.5.2 การทำระเบียบต่าง ๆ

1.6 งานด้านกิจกรรมอื่น ๆ นักศึกษาฝึกสอนควรปฏิบัติดังนี้

1.6.1 ทำหน้าที่ครูเวรตามที่โรงเรียนมอบหมาย

1.6.2 การตรวจสอบสุขภาพนักเรียน

1.6.3 การดูแลให้ความช่วยเหลือในด้านความปลอดภัยแก่นักเรียน

นักเรียนขณะอยู่ในโรงเรียน

1.6.4 ช่วยเหลือกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน

2. การประเมินพิเศษ ในภาคเรียนที่นักศึกษาจะออกฝึกสอน ทางวิทยาลัยครู
เชียงใหม่ควรจะจัดให้มีการประเมินพิเศษแก่นักศึกษาฝึกสอน ตามระยะเวลาที่เห็นสมควรกำหนดไว้

ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาฝึกสอนมีความเข้าใจในเรื่องที่ยังไม่ทราบและเป็นการเตรียมพร้อมที่จะออกไปสู่โรงเรียนฝึกสอน ทางวิทยาลัยครู เชียงใหม่ควรกำหนดจุดประสงค์ของการ ประถมนี้เทศไว้ดังนี้

- 2.1 ย้ำถึงจุดหมายของการฝึกสอน
  - 2.2 ชี้แจงให้นักศึกษาฝึกสอนทราบระเบียบต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติ
- ให้ถูกต้องระหว่างที่ฝึกสอน
- 2.3 ให้นักศึกษาฝึกสอนทราบปัญหาต่าง ๆ ในการฝึกสอนและวิธี
- แก้ไขปัญหาเหล่านี้
- 2.4 นัดหมายการงานต่าง ๆ ให้นักศึกษาฝึกสอนเพื่อให้มีการปฏิบัติ
- ตรงกัน
- 2.5 แนะนำให้นักศึกษาฝึกสอนรู้จักโรงเรียนฝึกสอน การเดินทาง
- ไปยังโรงเรียนฝึกสอน
- 2.6 การปฏิบัติเกี่ยวกับพัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ และการเงินซึ่งต้อง
- รับผิดชอบร่วมกัน

- 2.7 ทบทวนเทคนิคต่าง ๆ ในการสอนให้แก่ นักศึกษาฝึกสอน

3. วิทยาลัยครู เชียงใหม่ ควรจะตั้งหน่วยงานการฝึกสอนเป็นหน่วยงานอิสระ ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อการเตรียมนักศึกษา ก่อนออกฝึกสอนและนักศึกษาที่กำลังฝึกสอน ความถูกต้องไปโดยหน่วยงานนี้ควรมีอาจารย์รับผิดชอบในอัตราส่วนที่เหมาะสมต่อการดำเนินงาน ให้สำเร็จจลุล่วงไปด้วยดี โดยมีรองอธิการบดีวิทยาลัยครู เชียงใหม่ คนใดคนหนึ่งเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ หน่วยงานนี้โดยตรง หน่วยงานการฝึกสอนนี้ควรประกอบด้วยฝ่ายต่าง ๆ ดังนี้

- 3.1 ฝ่ายเตรียมการฝึกสอน
  - 3.2 ฝ่ายนิเทศการสอน
  - 3.3 ฝ่ายธุรการซึ่งดำเนินงานเกี่ยวกับการสารบรรณ การเงิน พัสดุ
- ยานพาหนะ ฯลฯ เป็นต้น

ค. ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำการวิจัยดังนี้

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ ที่สืบเนื่องจากโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนั้น
2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ที่สืบเนื่องจากโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยพลศึกษาเชียงใหม่ หรือวิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ หรือทั้งสองวิทยาลัย
3. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่สืบเนื่องจากโครงการฝึกสอนของคณะครุศาสตร์หรือคณะศึกษาศาสตร์ในแต่ละมหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย